

Utbildningsnämnden
Sammanträdesdatum 2017-04-19

§ 56 Motion (SD) - Utred förstärkt studie- och yrkesvägledning i skolan

Dnr: 17UN58
Delges: Kommunstyrelsens diarium

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta yttrandet från Utbildning Gävle som sitt eget.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från utbildningsnämnden i ärendet Motion (SD) – Utred förstärkt studie- och yrkesvägledning i skolan. Motionärerna föreslår att Gävle kommun utreder hur många studie- och yrkesvägledare det finns anställda i de kommunala grundskolorna, hur många timmar de finns på respektive skola, och om detta motsvarar kraven i skollagen. Vidare föreslår de att Gävle kommun gör en satsning på studie- och yrkesvägledning vid de kommunala grundskolorna för att minska elevavhoppen i gymnasiet och öka elevernas etablering på arbetsmarknaden och i samhället i stort.

Utbildning Gävle menar att man svarar upp till kraven i skollagen när det gäller elevernas tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Genom införandet av en huvudmannaplan och arbetet mot målen i denna har vikten av en likvärdig studie- och yrkesvägledning med start redan i förskolan lyfts, vilket bland annat syftar till att minska avhopp och i förlängningen öka elevernas etablering på arbetsmarknaden och i samhället.

Utbildning Gävle deltar i flera satsningar och projekt som syftar till ökad etablering på arbetsmarknaden och i samhället, samt till stärkt studie- och yrkesvägledning.

Beslutsunderlag

Motion (SD) – Utred förstärkt studie- och yrkesvägledning i skolan, yttrande över motionen från Utbildning Gävle, föreliggande tjänsteskrivelse med förslag till beslut samt barnchecklista.

Justerare	Uppdragsbestyrkande
	

Utbildningsnämnden

Tjänsteskrivelse – Yttrande, Motion (SD) – Utred förstärkt studie- och yrkesvägledning i skolan

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta yttrandet från Utbildning Gävle som sitt eget.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från utbildningsnämnden i ärendet Motion (SD) – Utred förstärkt studie- och yrkesvägledning i skolan. Motionärerna föreslår att Gävle kommun utreder hur många studie- och yrkesvägledare det finns anställda i de kommunala grundskolorna, hur många timmar de finns på respektive skola, och om detta motsvarar kraven i skollagen. Vidare föreslår de att Gävle kommun gör en satsning på studie- och yrkesvägledning vid de kommunala grundskolorna för att minska elevavhoppet i gymnasiet och öka elevernas etablering på arbetsmarknaden och i samhället i stort.

Utbildning Gävle menar att man svarar upp till kraven i skollagen när det gäller elevernas tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Genom införandet av en huvudmannaplan och arbetet mot målen i denna har vikten av en likvärdig studie- och yrkesvägledning med start redan i förskolan lyfts, vilket bland annat syftar till att minska avhopp och i förlängningen öka elevernas etablering på arbetsmarknaden och i samhället.

Utbildning Gävle deltar i flera satsningar och projekt som syftar till ökad etablering på arbetsmarknaden och i samhället, samt till stärkt studie- och yrkesvägledning.

Beslutsunderlag

Motion (SD) – Utred förstärkt studie- och yrkesvägledning i skolan, yttrande över motionen från Utbildning Gävle, föreliggande tjänsteskrivelse med förslag till beslut samt barnchecklista.

Expedieras till

Kommunstyrelsens diarium

Yttrande

Dnr 17UN58
2017-03-24
Handläggare: Susanne Haga

Utbildningsnämnden

Yttrande över motion (SD) – Utred förstärkt studie- och yrkesvägledning i skolan

Inledning

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från utbildningsnämnden i ärendet Motion (SD) – Utred förstärkt studie- och yrkesvägledning i skolan. Ärendet har diarienummer 16KS573.

I motionen lyfts bland annat vikten av studie- och yrkesvägledning för att minska avhopp. Motionärerna föreslår:

- Att Gävle kommun utreder hur många studie- och yrkesvägledare det finns anställda i de kommunala grundskolorna, hur många timmar de finns på respektive skola och om detta motsvarar kraven i skollagen 2 kap 29 §.

- Att Gävle kommun gör en satsning på studie- och yrkesvägledare vid de kommunala grundskolorna för att minska elevavhoppet i gymnasiet och öka elevernas etablering på arbetsmarknaden och i samhället i stort.

Yttrande från Utbildning Gävle

Enligt skollagen 2 kap 29 § ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Enligt läroplanerna har rektor ett ansvar för att organisera studie- och yrkesvägledningen så eleverna får information och vägledning inför val av framtida studier och yrkesval. I Gävle kommuns grundskolor har varje rektorsområde en utbildad studie- och yrkesvägledare anställd på heltid. I

vissa fall arbetar studie- och yrkesvägledaren, förutom mot skolorna inom rektorsområdet, även mot andra skolor eller med andra uppdrag med inriktningen vägledning. Behoven kan se olika ut på de olika skolorna. Det kan också se olika ut hur studie- och yrkesvägledaren arbetar med sitt uppdrag. Vägledarna kan arbeta tillsammans med pedagogerna för att plantera tanken om studie- och yrkesvägledning i alla åldrar och inom alla ämnen. Det kan vara så att studie- och yrkesvägledaren kommer och besöker klassen, men det kan också vara så att läraren konsulterar studie- och yrkesvägledaren och själv håller i studie- och yrkesvägledningsspektivet.

Det finns ingen exakt uppdelning i hur mycket tid som studie- och yrkesvägledarna lägger på de olika skolorna inom rektorsområdena. Dock ligger den absoluta merparten av tiden mot högstadieskolorna. Gävle kommun har en hög studie- och yrkesvägledartäthet jämfört med riket.

Man brukar tala om studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse och i vid bemärkelse. Studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse handlar om den personliga vägledning som studie- och yrkesvägledaren ger.

Vägledning i vid bemärkelse rör all den verksamhet som erbjuds som förberedelse för elevens framtida val av utbildning och yrkesinriktning och är ett ansvar för hela skolan. Skolan som helhet kan tillgodose elevens behov av studie- och yrkesvägledning genom vägledningssamtal, undervisning och information.

Skolverket påbörjade år 2014 en satsning på utbildning i att integrera studie- och yrkesvägledning i undervisningen. Satsningen görs på uppdrag av regeringen och i samarbete med Arbetsförmedlingen. Den riktar sig framförallt till skolledare, studie- och yrkesvägledare och lärare i grundskolan, men även andra skolformer. Syftet är att underlätta arbetet med att ge eleverna bättre förutsättningar att göra bra val, och att öka elevernas motivation genom att visa vilken nytta de kan ha av undervisningen i arbetslivet.¹

Gävle kommun är med i denna satsning med representation från alla rektorsområden i grundskolan, och även från gymnasieskolorna. Under hösten kommer en tredje utbildningsomgång att starta, då kommer även förskolan att vara med.

---

¹ www.skolverket.se/skolutveckling/studie-och-yrkesvagledning/utbildningspaketet-skola-arbetsliv

En annan satsning inom området är det arbetsmarknadspolitiska projekt med målet att utveckla arbetsmarknadskunskapen i skolorna som startades 1 januari 2017. Projektgruppen består av representanter från Gävle kommun, Region Gävleborg och Arbetsförmedlingen, samt projektledare/samordnare och projektmedarbetare. Uppdraget är att ta fram en modell för stärkt vägledning i samverkan samt att stärka arbetsmarknadskunskapen, både i skolorna och inom Arbetsförmedlingen. Detta ska leda till bättre beslutsunderlag inför val av utbildning och framtida yrke.

När det gäller förberedelse för etablering på arbetsmarknaden kan även nämnas att Gävle kommun är med i projektet Shaping Characters.² Ett projekt finansierat inom ramen för Erasmus+ programmet där tolv partners från fyra länder deltar med det gemensamma målet att se till att fler elever lämnar skolor och högskolor redo för arbete, genom att utveckla anställningsfärdigheter och självförtroende. I Gävle är representanter från Utbildning Gävles förvaltningskontor, Sofiedalskolan, Ung Företagsamhet och internationella kontoret med i projektet. Spridningskonferenser ska hållas så alla skolområden får ta del av denna pedagogik.

För att säkerställa att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses fattade utbildningsnämnden i juni 2016³ beslut om en huvudmannaplan för detta område. I huvudmannaplanen lyfts vikten av en systematisk och kvalitativ studie- och yrkesvägledning, för att bidra till bättre kunskap om arbetslivet och öka elevernas valkompetens. Vikten av att studie- och yrkesvägledningen ska omfatta samtliga skolformer betonas. Syftet är att säkerställa en likvärdig studie- och yrkesvägledning med start redan i förskolan, för att minska omvalen och avhoppet från gymnasieskolan. Studie- och yrkesvägledningen är hela skolans ansvar och ska vara en integrerad del i undervisningen.

När det gäller grundskolan, vilken är den skolform motionären lyfter i sina förslag, är det skolformsspecifika uppdraget i huvudmannaplanen att tonvikten ska ligga på att skapa inblick i närsamhällets arbetsliv och ge konkreta erfarenheter av arbetslivet, bygga elevernas valkompetens, visa på

---

² www.gavle.se/Kommun--politik/Projekt-i-Gavle-kommun/Utbildning--barnomsorg/Shaping-Characters/

³ Sammanträdesdatum 2016-06-08, § 57

framtidsmöjligheter – både gällande yrken och utbildning, bidra till nätverk, bryta mönster och stärka elevernas vilja att lära och tillit till den egna förmågan. Vägledning och information inför gymnasievalet är en specifik del som är viktig.

Målen i huvudmannaplanen är att:

- Elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses.
- Eleverna utvecklar en valkompetens för att kunna göra medvetna och väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning.
- Eleverna upplever sina framtidsval positivt och upplever att de kan påverka sin framtid.
- Samarbetet mellan skola och arbetsliv utvecklas och ökar.

Målen ska konkretiseras på varje skolenhet i arbetsplaner och föras in i det systematiska kvalitetsarbetet med tydlig ansvarsfördelning.

Utbildning Gävle menar att man svarar upp till kraven i skollagen när det gäller elevernas tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Genom införandet av en huvudmannaplan och arbetet mot målen i denna har vikten av en likvärdig studie- och yrkesvägledning med start redan i förskolan lyfts, vilket bland annat syftar till att minska avhopp och i förlängningen öka elevernas etablering på arbetsmarknaden och i samhället.

Deltagande i de satsningar och projekt som redovisats är exempel på specifika insatser som görs inom området och som syftar till ökad etablering på arbetsmarknad och i samhället, samt stärkt studie- och yrkesvägledning.

Tomas Hartikainen
Förvaltningschef
Utbildning Gävle

BARNCHECKLISTA

Dnr 292935
2017-03-24

Titel: Motion (SD) - Utred förstärkt studie- och yrkesvägledning i skolan
Handläggare: Susanne Haga
Ansvarig nämnd: utbildningsnämnden

Barnchecklista

Varje beslut som berör barn och ungdomar ska föregås av en bedömning om barns rättigheter tillvaratagits i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. Barnchecklistan ska upprättas vid beredning av ärenden till nämnd och styrelse och ska bifogas ärendet som en bilaga.

Kommer beslutet på ett direkt eller indirekt sätt att beröra barn/ungdomar?

Ja Nej

Motivera svaret:

Satsningar inom området görs redan, och skollagens krav uppfylls.

Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?

Ja Nej

Motivera svaret:

Barn- och ungdomars bästa sätts alltid i främsta rummet.

Har barn och ungdomar fått uttrycka sin mening?

Ja Nej

Motivera svaret:

Ärendet har inte bedömts vara av den arten att behov finns av ett sådant förfarande.

Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar i behov av särskilt stöd?

Ja Nej

Motivera svaret:

Ärendet handlar inte om att hantera någon grupp av barn/ungdomar specifikt. Alla barn/ungdomar ska få sina behov inom området tillgodosedda.